

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Кафедра фінансів та економіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор

з науково-методичної та навчальної роботи

О.Б. Жильцов

2017 р.

РОБОЧА НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА

ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ

Напрямок підготовки

6.030401 «Правознавство»

Інститут, факультет, відділення Факультет інформаційних технологій та управління

2016 – 2017 навчальний рік

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА Ідентифікаційний код 02136554 Начальник відділу моніторингу якості освіти Програма № <u>0345/17</u> <i>Мисис</i> (підпис) (прізвище, ініціали) « » 20 <u>17</u>
--

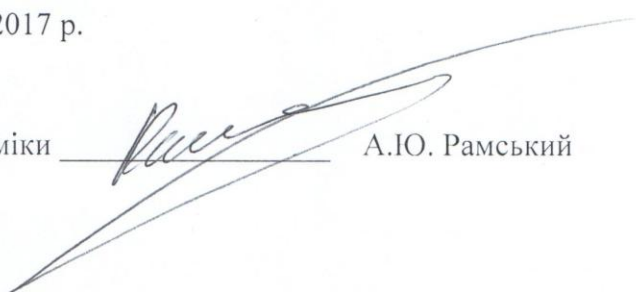
Робоча програма «**Основи економічної теорії**» для студентів освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів напряму підготовки 6.030401 «Правознавство».

Розробники:

Жукова Юлія Миколаївна, кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів та економіки Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри фінансів та економіки

Протокол № 7 від « 1 » лютий 2017 р.

Завідувач кафедри фінансів та економіки А.ІО. Рамський

 Л.М. Грінченко

© Жукова Ю.М., 2017 р.

© Київський університет
імені Бориса Грінченка, 2017 р.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – <i>3 кредити</i>	Галузь знань	<i>Обов’язкова, формування фахових компетентностей</i>	
Модулів – 3	Напрямок підготовки <u>6.030401</u> «Правознавство».	Рік підготовки	
Змістових модулів – 3		2-й	-й
Загальна кількість годин – <i>90 год.</i>		Семестр	
		4-й	-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – <i>2 год.</i> самостійної роботи студента – <i>2 год.</i>	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <i>Бакалавр</i>	Лекції	
		22 год.	- год.
		Практичні, семінарські	
		20 год.	- год.
		Лабораторні	
		- год.	- год.
		Індивідуальна робота	
		- год.	- год.
		Самостійна робота	
		42 год.	- год.
		Модульний контроль:	
		6 год.	- год.
		Семестровий контроль:	
<i>Залік</i>			

Примітка

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи для денної форми навчання становить **55%**.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вивчення «Основ економічної теорії» передбачає розв'язання низки завдань фундаментальної професійної підготовки фахівців вищої кваліфікації.

Мета навчальної дисципліни - послідовне систематичне ознайомлення студентів з головними засадами функціонування ринкової економіки, особливостями її формування, перевагами й недоліками, перспективами подальшого розвитку, значенням державного регулювання ринкових відносин та його основними важелями. Здобуті знання складатимуть інформаційну базу для більш поглибленого вивчення економічної теорії в майбутньому зацікавленими студентами.

Головним завданням навчальної дисципліни є надання студентам цілісної логічно-послідовної системи теоретичних знань з економічної теорії та вироблення у них сучасного економічного мислення і практичних навичок за основними напрямками економічної діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

Знати:

- сутність економічних явищ і процесів;
- економічний зміст відносин власності, розподілу, обміну і споживання матеріальних і духовних благ у суспільстві, суперечностей господарського розвитку, економічних потреб та інтересів;
- механізм дії і використання економічних законів на макро- і мікрорівнях;
- зміст основних понять, категорій, законів ринкової економіки;
- механізм становлення різних форм господарювання.

Уміти:

- давати наукове тлумачення особливостей формування і розвитку товарно-грошових відносин в умовах переходу економіки України на ринкову основу;
- здійснювати аналіз спрямованості господарської діяльності й економічного становища в окремих країнах і в Україні;
- орієнтуватися у глобальних проблемах економічного розвитку світогосподарських зв'язків, інтеграції України в систему міжнародного поділу праці;
- приймати практичні рішення щодо оптимального застосування набутих знань під час виконання професійних обов'язків і особистих проблем.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I.

МІКРОЕКОНОМІКА

Тема 1. Ринок та механізм ринкового саморегулювання

Основні принципи ринкової економіки: приватна власність; свобода підприємництва і вибору; особистий інтерес; конкуренція; обмежена економічна роль держави. Основні види ринків.

Попит і пропозиція як важливіші елементи ринку. Поняття попиту. Платоспроможний попит. Фактори які впливають на попит. Попит і ціна. Залежність попиту від нецінових факторів: доходів споживачів, цін на товари-замінники, супутні товари, споживацьких смаків та інш. Зміни у попиті та зміни попиту.

Поняття пропозиції. Закон пропозиції. Фактори, які впливають на пропозицію: ціни на ресурси, нові технології, ціни на альтернативну продукцію, податки і субсидії держави та ін.

Ринковий механізм збалансування попиту і пропозиції. Рівноважна ціна. Відхилення від рівноважної ціни і дисбаланс ринку. Поняття загальної економічної рівноваги.

Вплив цінових та нецінових факторів на зміну параметрів ринкової рівноваги.

Поняття номінальної та реальної ціни. Індекс цін споживчих товарів.

Ринкова інфраструктура та її елементи: банки та фінансово-кредитні посередники, біржі, служби зайнятості, інформаційно-консультативні фірми, аудиторські та податкові установи, асоціації підприємців.

Тема 2. Підприємство як суб'єкт економічної діяльності

Фірма - первинна ланка народного господарства. Виробництво - основна галузь діяльності фірми. Виробничі фактори. Виробнича функція і максимізація випуску продукції. Характеристика виробничої функції. Віддача від факторів виробництва.

Витрати виробництва. Сукупні, постійні і змінні витрати. Середні витрати. Особливості динаміки середніх постійних і середніх змінних витрат. Поняття граничних витрат.

Ефект зростання масштабів виробництва та фактори, що йому сприяють: спеціалізація, розподіл праці, технічна економія, неділимість виробництва та ін. Втрати від масштабів виробництва. Постійна віддача від масштабів.

Поняття точок беззбитковості. Аналіз сукупних та граничних величин при визначенні оптимального обсягу виробництва. Розрахунковий прибуток.

Граничний доход. Граничний прибуток. Основне правило максимізації прибутку для товарного ринку (визначення фірмою пропозиції товару).

Поняття альтернативних витрат. Економічний прибуток. Рентабельність.

Тема 3. Основні типи ринкових структур

Основні типи ринкових структур. Критерії розмежування ринкових структур. Класифікація ринкових структур та визначення їх базових моделей.

Основні риси досконалої конкуренції. Особливості ціноутворення та виходу на ринок при досконалій конкуренції. Особливості динаміки доходу і витрат на вільно конкурентному ринку. Економічний механізм максимізації прибутку в умовах досконалої конкуренції. Досконала конкуренція як ідеальна і найбільш ефективна

ринкова структура.

Характеристика монополії як ринкової структури. Виникнення монополій. Основні форми сучасних монополій. Бар'єри для вступу на ринок. Природні монополії.

Особливості низхідної кривої попиту: ціна перевищує граничний дохід, можливість підвищення ціни без зменшення обсягів продажу, еластичний та нееластичний сектори кривої попиту. Індекс Лернера. Диверсифікація цін. Економічні наслідки монополії.

Характеристика олігополії як ринкової структури. Виникнення олігополій та їх сучасні форми. Однорідні і диференційовані олігополії. Взаємозалежність як форма конкурентної боротьби. Домовленість про ціни. Картелі та джентльменські угоди. Інші види олігопольних змов: асоціації, холдинги, патентні пули, консорціуми та ін.. Індекс галузевої концентрації, індекс Гіршмана-Герфіндаля. Олігопольна координація і співробітництво. Твердість цін як характерна риса олігопольних галузей господарства. Характеристика олігопольного суперництва. Моделі поведінки фірм на олігопольному ринку: модель Курно, модель ламаної кривої попиту, ціноутворення в умовах змови, лідерство в цінах та ін.

Характерні риси ринку монополістичної конкуренції. Рівновага фірм в умовах монополістичної конкуренції. Нецінова конкуренція і просування товарів. Витрати монополістичної конкуренції та економічний прибуток. Економічна та соціальна ефективність монополістичної конкуренції.

Тема 4. Ринки праці, землі, капіталу

Загальна характеристика і особливості ринку виробничих ресурсів. Формування попиту на фактори виробництва. Похідний характер попиту на ресурси.

Особливості ціноутворення на ринках ресурсів. Граничний факторний продукт. Граничний факторний дохід. Граничні факторні затрати. Криві попиту на ресурси.

Ринок робочої сили: загальна характеристика. Попит фірми на робочу силу. Крива попиту на робочу силу в галузі. Пропозиції робочої сили (звичайна та обернена криві пропозиції). Форми та системи заробітної плати.

Чотири моделі ринку праці. Визначення ціни праці в умовах досконало конкурентного ринку праці. Поняття монопсонії. Співвідношення між граничними витратами на ресурс і граничним доходом на ресурс в умовах монопсонії. Дискримінація в оплаті. Роль профспілок на ринку праці. Засоби, які використовують профспілки для підвищення рівня заробітної плати: стимулювання підвищення попиту та обмеження пропозиції. Модель двосторонньої монополії на ринку праці.

Поняття ринку капіталу. Види капітальних активів. Цінні папери: боргові та дольові. Кредит. Продуктивність капіталу. Амортизація реального капіталу.

Процентний дохід на капітал. Ціна позичкового капіталу. Рівноважна норма проценту.

Поняття дисконтування. Дисконтований дохід. Визначення доцільності інвестування ресурсів шляхом дисконтування капіталу і доходу.

Ринок природних ресурсів. Абсолютна рента. Диференційна рента (перша і друга). Монопольна рента. Орендна плата. Крива попиту і пропозиції природних ресурсів. Фіксований характер пропозиції. Рівноважна ринкова ціна земельної ділянки. Особливості підприємництва в аграрній сфері.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. МАКРОЕКОНОМІКА

Тема 5. ВВП, ВВП та інші макроекономічні показники обсягів національного виробництва

Економічна система як об'єкт макроекономіки: поняття економічної системи. Традиційна, командно-адміністративна, ринкова та змішана економічна система. Поняття перехідної економіки. Функції та роль суб'єктів економічної системи.

Використання ресурсів економічної системи. Кругообіг ресурсів економічної системи, перетворення витрат у доходи. Модель круговороту ресурсів і продуктів економічної системи.

Поняття та принципи побудови системи національних рахунків (СНР). Валовий національний продукт (ВНП) – основний показник СНР. Особливості обчислення ВНП: поняття кінцевого та проміжного споживання, вимір у поточних цінах за рік, національна приналежність виробників.

Методи обчислення ВНП: обчислення ВНП за доходами та за витратами.

Поняття номінального і реального ВНП. Індекс цін споживчих товарів, індекс цін інвестиційних товарів, індекс цін промислових товарів. Дефлятор ВНП. Аналіз динаміки реального ВНП.

Показники, що розраховуються на основі ВНП. Валовий внутрішній продукт (ВВП). Відмінність між ВНП та ВВП, економічні наслідки значної розбіжності між ВНП та ВВП. Чистий національний продукт (ЧНП), національний дохід (НД), особистий дохід (ОД), використовуваний дохід (ВД).

ВНП та економічний добробут: ВНП на душу населення. Недоліки ВНП як показника розвитку економіки: нерівномірність розподілу ВНП, екологічні проблеми, якість продукції. Міжнародні групування країн за рівнем ВНП на душу населення, галузевою структурою (первинні, вторинні, третинні галузі) та ін співставлення. Індекс розвитку людини.

Тема 6. Необхідність, концепції та форми державного регулювання економіки

Межі ринку та необхідність державного регулювання економічних процесів. Сфери та завдання державної економічної політики. Методи державного регулювання економіки. Концепції державного регулювання: лібералізм та дирижизм та особливості їх застосування.

Основні напрями втручання держави в економіку: створення правової бази економіки; виробництво суспільних благ; мінімізація трансакційних витрат; компенсація екстерналій; макроекономічна стабілізація; перерозподіл доходів.

Основні інструменти державного регулювання: пряме і непряме втручання. Види державної макроекономічної політики – фіскальна та грошово-кредитна. Межі державного втручання в економіку.

Класична модель макроекономічної рівноважної динаміки як вияв мікроекономічного підходу до макропроцесів. Закон Сея. Розширення закону Сея: інвестовані заощадження та кредитні інвестиції. Грошовий ринок як регулятор товарного макроринку. Непотрібність втручання держави у ринкові процеси.

“Велика депресія” 20-х – 30-х років і криза класичного підходу. Основні засади

кейнсіанського підходу: стимулювання ефективного сукупного попиту через державні видатки. Необхідність державного регулювання. Мультиплікатор державних витрат, інвестиційний акселератор. Подолання безробіття.

Криза кейнсіанського підходу: стагфляція. Монетаристська концепція макроекономічного регулювання: обмеження надлишкового сукупного попиту та стимулювання виробництва. Нова роль держави.

Тема 7. Макроекономічна нестабільність: інфляція, безробіття, економічні цикли

Циклічність як закономірність розвитку економіки. Суть економічного циклу та його фазова структура. Динаміка обсягів виробництва, цін, зайнятості та процентної ставки у періоди піку, спаду, депресії та поживавлення. Види економічних циклів. Антициклічне регулювання економіки.

Поняття безробіття. Фрикційне, структурне, сезонне та циклічне безробіття. Приховане безробіття. Поняття робочої сили, визначення рівня безробіття. Природний рівень безробіття.

Соціально-економічні наслідки безробіття. Потенційний рівень ВВП. Відставання ВВП та закон Оукена.

Інфляція як форма прояву і причина макроекономічної нестабільності. Вимірювання інфляції. Помірна (повзуча), галопуюча та гіперінфляція.

Надлишкова емісія, структурні диспропорції економіки та спад виробництва - основні причини інфляції. Інфляція попиту та інфляція витрат. Стагфляція. Взаємозв'язок інфляції та безробіття, крива Філіпса. Економічні наслідки інфляції.

Тема 8. Механізм та важелі грошово-кредитної та бюджетно-податкової політики

Сутність бюджету. Видатки та доходи бюджету, їх структура. Бюджетний дефіцит та державний борг, їх наслідки, способи подолання. Монетизація дефіциту та ефект витіснення

Суть податків. Функції податків та принципи побудови податкової системи: обов'язковість, загальність, стабільність, справедливість. Прямі і непрямі податки.

Податки як інструмент державного регулювання макроекономічних процесів: податкова експансія та податкова рестрикція. Мультиплікатор податків. Мультиплікатор державних закупівель. Мультиплікатор державних трансфертів

Дискреційна та не дискреційна фіскальна політика. Вбудовані стабілізатори. Критична межа податкової ставки. Крива Лаффера.

Суть та функції грошей. Грошові агрегати.

Пропозиція грошей. Пропорційність між грошовою базою та пропозицією грошей. Резервування. Грошовий мультиплікатор.

Попит на гроші та його структура. Рівновага на грошовому ринку.

Банківська система країни. Центральний банк та його функції.

Цілі грошово-кредитної політики. Інструменти грошово-кредитної політики: операції на відкритому ринку, зміна облікової ставки та норми обов'язкових резервів.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. МЕГАЕКОНОМІКА

Тема 9. Суть та тенденції розвитку світової економіки. Міжнародна торгівля

Сутність світової економіки. Основні тенденції розвитку світового ринку. Інтернаціоналізація виробництва та капіталу. Глобалізація економічних відносин/

Основні форми світових економічних відносин: міжнародна торгівля, міграція капіталів і робочої сили, міжнаціональна кооперація виробництва, науково-технічний обмін, валютно-кредитні відносини. Міжнародний поділ праці, його основні чинники та сучасна специфіка. Напрями потоків ресурсів та товарів у світовій економіці.

Теорії міжнародної торгівлі. Принципи абсолютних та порівняльних переваг. Важелі та методи регулювання міжнародної торгівлі. Сучасні тенденції розвитку міжнародної торгівлі. Протекціонізм і вільна торгівля.

Тема 10. Міжнародна валютна система

Валюта, валютний ринок. Попит та пропозиція валюти. Види валютних курсів.

Суть, структура та еволюція міжнародної валютної системи.

Валютний режим. Валютна політика.

Платіжний баланс та його структура. Сальдо платіжного балансу.

Міжнародні валютно-фінансові організації.

Тема 11. Глобалізація економіки

Суть та форми прояву глобалізації. Основні види глобальних проблем та шляхи їх розв'язання. Економічна інтеграція країн. Міжнародні економічні організації – Економічна і Соціальна рада ООН, Організація світової торгівлі (СОТ), Організація країн-експортерів нафти (ОПЕК), інші організації – та їх роль у світовій економіці. Інтеграція економіки України у глобальну економіку.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Разом	Лекцій	Семінарських	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Модульний контроль
<i>Змістовий модуль I. МІКРОЕКОНОМІКА</i>						
Тема 1. Ринок та механізм ринкового саморегулювання		2	2		3	
Тема 2. Підприємство як суб'єкт економічної діяльності		2	2		3	
Тема 3. Основні типи ринкових структур		2	2		3	
Тема 4. Ринки праці, землі, капіталу		2	2		3	
Модульна контрольна робота						2
Разом за змістовим модулем I	30	8	8		12	2
<i>Змістовий модуль II. МАКРОЕКОНОМІКА</i>						
Тема 5. ВВП, ВВП та інші макроекономічні показники обсягів національного виробництва		2	2		3	
Тема 6. Необхідність, концепції та форми державного регулювання економіки		2	2		3	
Тема 7. Макроекономічна нестабільність: інфляція, безробіття, економічні цикли		2	2		3	
Тема 8. Механізм та важелі грошово-кредитної та бюджетно-податкової політики		2	2		3	
Модульна контрольна робота						2
Разом за змістовим модулем II	30	8	8		12	2
<i>Змістовий модуль III. МЕГAEКОНОМІКА</i>						
Тема 9. Суть та тенденції розвитку світової економіки. Міжнародна торгівля.		2	2		6	
Тема 10. Міжнародна валютна система.		2	2		6	
Тема 11. Глобалізація економіки		2			6	
Модульна контрольна робота						2
Разом за змістовим модулем III	30	6	4		18	2
Усього годин	90	22	20		42	6

5. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№	Назва теми	Кількість
---	------------	-----------

з/п		ГОДИН
<i>Змістовий модуль I. МІКРОЕКОНОМІКА</i>		
1	Тема 1. Ринок та механізм ринкового саморегулювання	2
2	Тема 2. Підприємство як суб'єкт економічної діяльності	2
3	Тема 3. Основні типи ринкових структур	2
4	Тема 4. Ринки праці, землі, капіталу	2
<i>Змістовий модуль II. МАКРОЕКОНОМІКА</i>		
5	Тема 5. ВВП, ВВП та інші макроекономічні показники обсягів національного виробництва	2
6	Тема 6. Необхідність, концепції та форми державного регулювання економіки	2
7	Тема 7. Макроекономічна нестабільність: інфляція, безробіття, економічні цикли	2
8	Тема 8. Механізм та важелі грошово-кредитної та бюджетно-податкової політики	
<i>Змістовий модуль III. МЕГAEКОНОМІКА</i>		
9	Тема 9. Суть та тенденції розвитку світової економіки. Міжнародна торгівля.	2
10	Тема 10. Міжнародна валютна система.	2
Разом		20

6. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ – не передбачено навчальним планом

7. ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ – не передбачено навчальним планом

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Бали
	<i>Змістовий модуль I. МІКРОЕКОНОМІКА</i>	12	20
1	Тема 1. Ринок та механізм ринкового саморегулювання	3	5
2	Тема 2. Підприємство як суб'єкт економічної діяльності	3	5
3	Тема 3. Основні типи ринкових структур	3	5
4	Тема 4. Ринки праці, землі, капіталу	3	5
	<i>Змістовий модуль II. МАКРОЕКОНОМІКА</i>	12	20
5	Тема 5. ВВП, ВВП та інші макроекономічні показники обсягів національного виробництва	3	5
6	Тема 6. Необхідність, концепції та форми державного регулювання економіки	3	5
7	Тема 7. Макроекономічна нестабільність: інфляція, безробіття, економічні цикли	3	5
8	Тема 8. Механізм та важелі грошово-кредитної та бюджетно-податкової політики	3	5
	<i>Змістовий модуль III. МЕГАЕКОНОМІКА</i>	18	15
9	Тема 9. Суть та тенденції розвитку світової економіки. Міжнародна торгівля.	6	5
10	Тема 10. Міжнародна валютна система.	6	5
11	Тема 11. Глобалізація економіки	6	5
Разом		42	55

9. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ – не передбачено навчальним планом

10. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТА ДИСЦИПЛІНИ

Разом: 90 год., лекції – 22 год., семінарські заняття – 20 год., самостійна робота – 42 год., модульний контроль – 6 год.

Тиждень	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
Модулі	Змістовий модуль I				Змістовий модуль II				Змістовий модуль III		
Назва модуля	Мікроекономіка				Макроекономіка				Мегаекономіка		
Кількість балів за модуль	93 бали (37%)				93 бали (37%)				65 балів (26%)		
Теми лекцій	Ринок та механізм ринкового саморегулювання (1 бал)	Підприємство як суб'єкт економічної діяльності (1 бал)	Основні типи ринкових структур (1 бал)	Ринки праці, землі, капіталу (1 бал)	ВВП, ВВП та інші макроекономічні показники обсягів національного виробництва (1 бал)	Необхідність, концепції та форми державного регулювання економіки (1 бал)	Макроекономічна нестабільність: інфляція, безробіття, економічні цикли (1 бал)	Механізм та важелі грошово-кредитної та бюджетно-податкової політики (1 бал)	Суть та тенденції розвитку світової економіки. Міжнародна торгівля (1 бал)	Міжнародна валютна система (1 бал)	Глобалізація економіки (1 бал)
Теми семінарських занять	Ринок та механізм ринкового саморегулювання (11 балів)	Підприємство як суб'єкт економічної діяльності (11 балів)	Основні типи ринкових структур (11 балів)	Ринки праці, землі, капіталу (11 балів)	ВВП, ВВП та інші макроекономічні показники обсягів національного виробництва (11 балів)	Необхідність, концепції та форми державного регулювання економіки (11 балів)	Макроекономічна нестабільність: інфляція, безробіття, економічні цикли (11 балів)	Механізм та важелі грошово-кредитної та бюджетно-податкової політики (11 балів)	Суть та тенденції розвитку світової економіки. Міжнародна торгівля (11 балів)	Міжнародна валютна система (11 балів)	
Самостійна робота	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів	5 балів
Види поточного контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 балів)				Модульна контрольна робота 2 (25 балів)				Модульна контрольна робота 3 (25 балів)		
Сума за семестр	251 бал, коефіцієнт переведення у 100-бальну шкалу 2,51										
	Залік										

11. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

1) За джерелом інформації:

- *Словесні*: лекція (традиційна, проблемна, лекція-прес-конференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint-презентація), лабораторні роботи, пояснення, розповідь, бесіда.

- *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

- *Практичні*: вправи.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

Вивчення дисципліни здійснюється за машинним варіантом з організацією занять у спеціалізованих комп'ютерних залах, де кожний студент отримує можливість навчатись безпосередньо на індивідуальному робочому місці, обладнаному персональним комп'ютером.

12. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

➤ **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда.

➤ **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, звіт, реферат, есе.

➤ **Комп'ютерного контролю:** тестові програми.

➤ **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Фінансовий менеджмент корпорацій» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (4-бальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл. 12.1, табл. 12.2, 12.3.

Таблиця 12.1

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю

№	Вид діяльності	Кількість балів за одиницю	Кількість одиниць до розрахунку	Кількість рейтингових балів
1.	Відвідування лекцій	1	11	11
2.	Відвідування семінарських занять	1	10	10
3.	Робота на семінарських заняттях (доповідь, виступ, повідомлення, участь у дискусії)	10	5*	50*
4.	Написання тестових перевірних робіт	10	5*	50*
5.	Модульні контрольні роботи	25	3	75
6.	Самостійна робота студентів	5	11	55
Підсумковий рейтинговий бал				251
Коефіцієнт переведення рейтингу у 100-бальну шкалу				2,51

* - семінарських занять 10, на них передбачається 5 усних відповідей кожного студента та 5 письмових тестових робіт (це пояснюється по-перше, необхідністю поєднання вищевказаних методів контролю; по-друге, потребою приділити час для розв'язку задач, перевірки самостійних завдань)

Таблиця 12.2

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
75-81	C		
69-74	D	задовільно	
60-68	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Таблиця 12.3

Розподіл балів, які отримують студенти

	Змістовий модуль 1					Змістовий модуль 2					Змістовий модуль				Сума
Теми	T1	T2	T3	T4	МК1	T5	T6	T7	T8	МК2	T9	T10	T11	МК3	
Присутність на заняттях	2	2	2	2		2	2	2	2		2	2	1		21
Відповіді, тестування	10	10	10	10	25	10	10	10	10	25	10	10		25	175
Самостійна робота	5	5	5	5		5	5	5	5		5	5	5		55
Разом	17	17	17	17	25	17	17	17	17	25	17	17	6	25	251

13. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Викладання навчальної дисципліни забезпечується сучасними технічними засобами навчання, які побудовані на новітніх інформаційно-комунікаційних технологіях (мультимедійний комп'ютер, мультимедійний проектор, інтерактивний комплекс SMART Board, авторські засоби мультимедіа).

На заняттях і під час самостійній роботі студентів використовуються методичні рекомендації щодо вивчення дисципліни, ілюстративні комп'ютерні дидактичні матеріали, які розроблені на кафедрі, а саме:

1. Робоча програма навчальної дисципліни, складена за змістовими модулями.
2. Жукова Юлія Миколаївна. «Мікроекономіка: конспект лекцій»/ К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2011. – 139 с.
3. Жукова Юлія Миколаївна. Методичні рекомендації до вивчення курсу «Мікроекономіка»: Навчально-методичний посібник/ Жукова Ю.М. - К.: КМПУ імені Б.Д.Грінченка, 2009. – 88 с.

4. Жукова Ю.М. «Макроекономіка. Конспект лекцій»: Навчальний посібник. – К.: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2014. – 145 с. – електронне видання.
5. Жукова Ю.М. Методичні рекомендації до вивчення курсу «Макроекономіка»: Навчально-методичний посібник. – К.: КМПУ імені Б.Д.Грінченка, 2009. – 53 с.
6. Засоби діагностики знань: модульні контрольні роботи, ситуаційні вправи, тести для поточного та підсумкового контролю, таблиця рейтингових балів на усі види навчальної діяльності студента при вивченні курсу.
7. Пакет візуального супроводу дисципліни (презентації).
8. «Мікроекономіка» для навчання в середовищі Moodle: <http://e-learning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=210>, курс сертифіковано у листопаді 2016 року (додаток 1 до наказу № 611 від 11.11 2016).
9. «Макроекономіка» для навчання в середовищі Moodle (<http://e-learning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=212>), курс сертифіковано у грудні 2014 року (додаток 1 до наказу № 582 від 24.12 2014).

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Аналітична економія: Макроекономіка і мікроекономіка: Підручник: У 2-х кн./ За ред. С.М. Панчишина. - К.: Знання, 2010. – 437 с.
2. Аналітична економія: Макроекономіка і мікроекономіка: Підручник: У 2-х кн./ За ред. С.М. Панчишина. - К.: Знання, 2014. – 390 с.
3. Аносова, А.В. Макроекономика: Учебник для бакалавров / А.В. Аносова, И.А. Ким, С.Ф. Серегина. - М.: Юрайт, 2013. - 521 с.
4. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Ігнатюк А.І., Слухай С.В. Мікроекономіка/ за ред. Базилевича В.Д. К.: Знання, 2008. –: 679с.
5. Базилінська О.Я., Мініна О.В. «Мікроекономіка. Навчальний посібник»/ К., 2004.
6. Базилінська О.Я. Макроекономіка: Навч. посібник. – К.: ЦУЛ, 2009. – 442 с.
7. Білецька Л.В., Білецький О.В., Савич В.І. «Економічна теорія: Політекономія. Мікроекономіка. Макроекономіка»/ К., 2005.
8. Гронтковська Г.Е., Косік А.Ф. Макроекономіка: Навч. посібник. – К.: ЦУЛ, 2010. – 672 с.
9. Гронтковська Г.Е. «Мікроекономіка. Навчальний посібник»/ К., ЦУЛ, 2008.
10. Гронтковська Г.Е., Косік А.Ф. «Мікроекономіка: практикум»/ К., ЦУЛ, 2008.
11. Даниленко, Л.Н. Экономическая теория: курс лекций по микро- и макроэкономике: Учебное пособие / Л.Н. Даниленко. - М.: НИЦ ИНФРА-М, 2013. - 576 с.
12. Кулішов В.В. Мікро- макро економіка: Підручник. – Львів: «Магнолія 2006», 2008. – 488 с.
13. Маршал А. "Принципы политической экономии" т. 1-3/ М., 1984.
14. Макконелл К., Брю С. "Экономика"/ М., 1997.

15. Менкью Н.Г. “Принципы экономики”/ С-П., 1999.
16. Мэнкью, Н.Г. Макроэкономика / Н.Г. Мэнкью, М. Тейлор; Пер. с англ. А.П. Смольский. - СПб.: Питер, 2013. - 560 с.
17. Менкью Н.Г. “Принципы микроэкономики”/ С-П., Питер, 2013.
18. Мікроекономіка: Підручник/ за наук. ред. А.П. Наливайка. – К.: КНЕУ, 2011. – 446 с.
19. Мікроекономіка: Практикум: Навч. посіб./ За ред. В.Д. Базилевича. - К.: Знання, 2012. – 491 с.
20. Носова С.С. Микроэкономика. Макроэкономика (для бакалавров). - М.: КноРус, 2013.
21. Сорокин, А.В. Теория общественного богатства. Основания микро- и макроэкономики: учебник / А.В. Сорокин. - М.: Экономика, 2009. - 597 с.
22. Фишер С., Дорнбуш Р., Шмалензи Р. "Экономика"/ М., 1993.